

IZJAVA ZA MEDIJE

Udruge pisaca, prevodilaca i samostalnih umjetnika

Udruge pisaca, prevodilaca i samostalnih umjetnika – Društvo hrvatskih književnika (DHK), Društvo hrvatskih književnih prevodilaca (DHKP), Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade (HDKDM), Hrvatsko društvo pisaca (HDP), Hrvatski P.E.N. centar (PEN) i Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika (HZSU) – protive se prijedlogu novog ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske (za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027.), i to osobito njegovu dijelu koji se odnosi na igrani program Hrvatskog radija koji ovaj prijedlog ugovora praktično vodi prema gašenju.

Već su ugašene emisije *Fantastika u radio drami*, *Etno fantastika*, *Panoptikum*, *Radio napetica iliti krimić*. Sve te emisije imale su svoju tradiciju, svoju publiku, bile nagrađivane na međunarodnim festivalima, autori su ukazivali na štetu počinjenu kulturi u nas ukidanjem tih emisija, no bezuspješno.

I onda slijedi ovaj prijedlog ugovora kojim se ionako osakaćena radijska igrana produkcija dodatno uništava.

Ugovor s Vladom obavezuje HRT na 70% programskih sadržaja. Preostalih 30% sadržaja nisu propisani Ugovorom. U tom su neobaveznom dijelu igrani sadržaji na Prvom i Drugom programu Hrvatskog radija, što upućuje na njihovo skorašnje gašenje.

Sav igrani sadržaj ostao bi na Trećem programu koji se zbog loše frekvencije ne čuje u većem dijelu Hrvatske, a smatra se i specijaliziranim kanalom što dodatno smanjuje slušanje.

Prema Ugovoru koji je trenutno na snazi, igrani je sadržaj na Prvom programu zastupljen s 2% u cjelokupnom vremenu emitiranja, na Drugom programu s 1%, a na Trećem programu s 4%. Dakle, udio igranog sadržaja u cjelokupnom vremenu emitiranja gotovo bi se prepolovio (sa 7% na 4%).

Odavno su ukinute naknade za reprize (prije je to iznosilo 50% honorara za prvu reprizu te 25% za svaku slijedeću), no još je veći problem to što HRT preuzima sva autorska prava na neograničeno vremensko razdoblje. U ugovorima je čak i stavka prema kojoj HRT ima pravo eksploatirati svako pojedino djelo čak i u medijima koji će tek biti izmišljeni.

Sve se svodi na to da se HRT postavlja neprilično i monopolistički kada autorima nudi ugovore za njihova djela. HRT štiti moćna pravna služba koja je velikoj većini autora nedostupna pa se u ugovorima uglavnom mogu baviti svojim pravima, obaveze se zanemaruju.

No onda dolazimo do nepobitne činjenice – u Ugovoru nema stavke koja kvalitetu programa čini obavezujućom. Jer kvaliteta programa ne ovisi o onima koji žive od kulture, nego o onima koji žive za kulturu.

Ovime apeliramo na sve uključene u provedbu odluke o novom Ugovoru između HRT-a i Vlade da zaštite dramsku produkciju Hrvatskog radija,

kreativnu produkciju općenito, kao i autore koji sudjeluju u njenom nastajanju.

Zlatko Krilić, predsjednik DHK-a

Ana Badurina, predsjednica DHKP-a

Snježana Babić Višnjić, predsjednica HDKDM-a

Zoran Ferić, predsjednik HDP-a

Tomica Bajsić, predsjednik PEN-a

Hrvoje Kovačević, predsjednik UO HZSU-a